

РЕЖИСЬОРСКИ СЪВЕТ

П Р О Т О К О Л

№. 17.

a [1955] 004886

8. II.
Днес се състоя заседание на Режисьорския съвет, на което присъствуваха др. др.: засл. арт. А. Темелков, Ф. Филипов, нар. арт. Н. О. Масалитинов, Г. Каракашев, М. Бениеш, Н. Лилиев.

А. ТЕМЕЛКОВ - Постъпило е заявление от Гинка Спасова за дубльорство на ролята на Галина в "Години на странстване"

М. БЕНИЕШ - Може да готви ролята.

А. ТЕМЕЛКОВ - С писмо от Клуба на културните дейци молят да разрешим на артистите от театъра да участвуват в художествените програми на Клуба в свободното си време.

Г. КАРАКАШЕВ - Излагат престижа на театъра. В заповедта на Министерството се казва, че за всяко излизане трябва да се иска разрешение.

А. ТЕМЕЛКОВ - През свободното си време могат да участвуват.

Заявление от Цветана Мирчева, която иска да бъде назначена в договорния миманс, какъвто нямаме.

Кр. МИРСКИ - Тя говори с мене, че, понеже играла и в балета би могла да бъде още по-полезна и моли да бъде назначена в договорен миманс.

А. ТЕМЕЛКОВ - Няма вакантно място за щатния миманс.

Явява се едно ново положение, доста неприятно, обаче трябва да го преглътнем - по нареждане на Министъра, обади се др. Бешев, че трябва да открием новия сезон с пиесата "Първият удар".

Ф. ФИЛИПОВ - Тъй като не е от компетенцията на Режисьорския съвет, въпросът да се разгледа от Художествения съвет. Доколкото ми е известно всички от съвета са чели пиесата, да се изкажат по нея.

А. ТЕМЕЛКОВ - Понеже др. Мирски ще постави пиесата, знами Художествения съвет я е приел.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Пиесата поправена ли е?

Кр. МИРСКИ - Като ходих и говорих с автора той ми показва купчина варианти. Последният вариант според мен е по-добър, но някои

Гьобелс, за Гьоринг нямаме други изпълнители. Само малко са сменени репликите.

М. БЕНИЕШ - Включването на тази пиеса в репертоара ни е сериозна стъпка, която ще направи Народният театър.

Ф. ФИЛИПОВ - Затова предлагам Художественият съвет да се занимае с въпроса. Това ще бъде удар върху театъра.

Г. КАРАКАШЕВ - Това значи да изхабим една хубава пиеса, като "Лайпциг 33".

А. ТЕМЕЛКОВ - Вън от моите съображения, които изтъкнах, на Башев, той каза: "Министърът настоява".

КР. МИРСКИ - ~~Вижте какнитеже~~ Крум Кюлявков ми каза: "Моята пиеса, че ще се играе, имам сигурни уверения."

М. БЕНИЕШ - Мисля, че няма да е в негов интерес, както и Лозановата пиеса не беше в негов интерес.

КР. МИРСКИ - В това трудно ще го убедиш.

Ф. ФИЛИПОВ - Министърът каза на Лозан на генералната репетиция: "Браво, маладец!", а после какво стана.

А. ТЕМЕЛКОВ - Не е известно и това за Зевадски.

КР. МИРСКИ - Не може ли да ж постави др. Зевадски една една българска пиеса.

Ф. ФИЛИПОВ - Особено след като ти ми взе "Дон Карлос".

КР. МИРСКИ - Да, но нали се готвеше да заминаваш за Съветския съюз. После аз преди да дам писмото на др. Директор, те запитах.

А. ТЕМЕЛКОВ - Мен вини другарят главен режисьор, че не съм му давал работа.

Ф. ФИЛИПОВ - Да се събере Художественият съвет, другарят Директор да постави въпроса за внушенията от Министерството относно включването на пиесата "Първия удар" в нашия репертоар. Да бъдат предупредени хората, че само с това ще се занимаваме, да се изкажат всички и след това да искаме една среща с др. Министър.

Г. КАРАКАШЕВ - Няма да помогне това, но може да се проведе, за да се знаят отговорностите.

КР. МИРСКИ - Авторът каза; ~~Триба~~ че неговите сили не стигат за никакви по-нататъшни поправки, че това е окончателният му вариант. Така че това е обликът на пиесата и това, което е по силите му да поправи, не би могло да измени впечатлението от пиесата.

Ф. ФИЛИПОВ - Още утре да се съобщи, не в петък ще има заседание на Художествения съвет, на което ще се разгледа пиесата "Първият удар". Независимо от това, че ще я поставяме, нека мине през Художествения съвет.

КР. МИРСКИ - Аз казах на другаря Бутов, че трябва да мине през Художествения съвет и той не възрази.

А. ТЕМЕЛКОВ - По въпроса за чествуването на другаря Масалитинов

Ф. ФИЛИПОВ - На 24. VI. другарят Масалитинов навършва 75 години. Аз предлагам в големия театър да стане чествуването, за което да изготвим предложение до Министерския съвет. Чествуването предлагам да стане с "Три сестри", като представлението прехвърлим в големия театър. След като изготвим предложението с другаря Директор и др. Лилиев да го изпратим в Министерския съвет. Не бих искал да го чествваме с "Габерови".

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - И аз. Може да бъде например сборно представление от "Три сестри", от "Царска милост", от "Училище за жени". Би излязло и по-късо представление.

А. ТЕМЕЛКОВ - Как ще се съчетае?

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Там може да бъде "Години на странстване". Няма да пречи.

Н. ЛИЛИЕВ - Трябва да се репетира.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Например в Първо действие на "Царска милост" участвуват и Петър Василев, и Буюклиева и Димитрова, и Савов, и Колчакова и добре върви. II действие от "Училище за жени" - там е Кисимов и IV картина от "Три сестри" - ще бъде по-късо представление то, така че за два часа ще свърши.

А. ТЕМЕЛКОВ - Ще има едно докладче от др. Лилиев за творчеството на другаря Масалитинов.

Н. ЛИЛИЕВ - Вие ще го изнесете, аз ще Ви помогна.

А. ТЕМЕЛКОВ - Срокът ~~жж~~ първи март за премиерата на "Габерови" ще може ли да спазите?

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - За края на март - бях болен, един месец отсъствах.

А. ТЕМЕЛКОВ - За "Таланти и поклонници" определената дата - 15. VI ще бъдете ли в силите си да спазите?

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Аз знаех, че датата е 15. IX, но там има не толкова много хора, вярвам, че ще успее.

А. ТЕМЕЛКОВ: Но понеже здравословното Ви състояние не е добро.
Н.О.МАСАЛИТИНОВ - Аз искам да работя и докато мога да работя, защо да не работя.

А. ТЕМЕЛКОВ - Да насрочим заседанието на Художествения съвет за събота от 3 - 5 часа. Сега другарят Масалитинов ще прочете своя режисьорски план.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Това не е режисьорски план. Аз не умея да пиша. Вече построих мизансцена. Аз мисля, че няма защо да говоря за идеологическата страна на пиесата - гаранция е името на автора. Там не може да има грешки. Възможно е през време на работа да се разкрие някоя необходимост от поправки на отделни реплики или на някои финали на действията, но това той сам ще види. Така че аз мога да говоря сега за характерите. Да кажем за Момчил Габеров - стар, честен българин, 70 годишен, който е възпитал ^{своето} ~~своята~~ семейство, на който са пораснали и всяко от тях оформява своята физиономия. Например Васил - мерни чар, който безчовечно скубе своите близки. "До миналата година изплаща твоите полици" - казва неговият брат. Любимото момче е Йордан, който е действувал чрез майка си и е искал да отиде в Германия, да стане европейец и Момчил се е съгласил, защото му казват, че ще праща по 3.000 лв. на месец, а после му иска по 7.000 лв, а и те не стигат и бедният Момчил е трябвало да продаде юницата си, нали синът му е отишъл да следва инженерство! Но войната свършва, връщат се българските студенти, а Йордан го няма. Няма никакъв слух за него. Това причинява страшна мъка на Момчил и на майката, която много обича своя Даньо. Когато се заговарва за Даньо старият Момчил се сърди и на себе си, и на жена си - това е билното му място. Тя в своята наивност чака да пишат вестниците за него. И когато дохожда тоя Даньо бащата и майката нямат думи да изразят възторга си от своя син, който се е върнал "инженеринт"! А когато узнават, че той е диверсант, обзема ги ужас. Дядо Момчил става подтиснат, не можеш да го познаеш: ходи замислен, небръснат. Да криеш собствения си син от хората - това е позор! Той в началото не искал да влезе в ТКЗС-то, но децата го убедили, жена му. Това е типичен, очарователен образ на българската майка, любвеобилна, обича особено своя Даньо. Като разбира истината, тя не знае какво да прави. С Момчил решават: "Да отиде там, откъдето е дошъл".

Йордан - това е резко отрицателен образ. За него са работели, за да го издържат членовете на цялото семейство, не само родителите, а

братята и сестрите. Учителката Василка без да я обича сам той е напел
вил тя да го обича, затова избрах за ролята некрасива девойка, и я
държи само за да я има за през лятото, сукин син! После той издава
6 студента в Германия комунисти – абсолютно замърсена душа. После
той е страхливец, но е мислел, че стига малко да бутнеш народа и той
ще се вдигне срещу властта, стига само той да се появи. Той е много
изненадан и от родителския прием, и от упрека на другите. Всички
са на щрек и търсят диверсанти. Във II действие, като го питат
неговите другари: "Кого срещна?" – той мълча и тогава те му казват:
"Длъжен си да се срещнеш с Иван, с Василка!" Той: "Само аз нея не,
моля ви се", а те: "Тя е партийка, ползува се с доверие, с нея не-
пременно трябва да се срещнеш!" и просто му налагат. Той е в своята
къща, но е посърнал, не му се яде. Само майка му е, която го успокоя-
ва. Срещата с Василка завършва с катастрофа. Когато тя узнава, че
той е диверсант попада в ужас. Васил – лихварина и той не влиза в
клопката. Той е рязко отрицателен образ. Йордан се крие от племенника
си Чило. Много интересна роля е тая на Иван, който е бил аргатин и
за който се оженва сестра му. При срещата Йордан му казва: "Здравей,
хайде да се запознаем, какъв си мъжествен!", А Иван пита: "Това
баче Йордан ли е?" Отначало той е помислил, че е от ония студенти,
които са избягали от Германия, а постепенно разбира, че е от компа-
нията на диверсанти. по отношението, което той проявява към комуни-
стическата власт. И той го арестува, карат го да напише бележка до
другарите, с която той ги издава, и казва: "Не е ли по-добре бомба да
се хвърли в това мазе" – изпечен подлец! Това е края. Издава се за-
повед да бъдат арестувани диверсанти.

Актьорите поправят репликите, но на места очевидно имат право.
За тях ще поговоря с автора, но на репетициите още всичко е много су-
рово и не искам да го пускам. На мен пиесата ми е ясна. За актьорите.
Труден актьор е Ганчо Ганчев, може би, защото не е наш възпитаник, не
хваща подтекста, а има приятен глас. Петър Димитров ^{Момчил} почва да се увли-
ча от ролята. Бои се да не прилича на Юрталана, но защо се бои, кога-
то това са два различни полюса – положителен и отрицателен.

А. ТЕМЕЛКОВ – Участниците искали да правят изложение до управ-
лението, недоволни били от пиесата.

Н.О. МАСАЛИТИНОВ – Не зная такова нещо. На мен не смеят да
кажат това. Работата е там, че не може да се очаква такъв успех, ка-
къвто има пиесата "Д-р" и "Години на странствуване" от една български
пиеса, а в същност тя има качества и ще излезе прилично представлени

Декорът е прекрасно направен. Под ръководството разбира се на нашия главен художник/ младият художник Кирил Неделчев. Авторът го видя и го хареса. Сега остава актьорите да заживеят с образите.

Г. КАРАКАШЕВ - Те ще се увлекат по-нататък.

Ф. ФИЛИПОВ - Прекрасна е ролята на майката, на Чило, на Марина. Само във второ действие диверсанта са много слаби.

Н. О. МАСАЛИТИНОВ - Ще се постарая по-скоро да излезе премиерата.

М. БЕНИЕШ - Как се разреши въпросът с "Историята на една любов"?

А. ТЕМЕЛКОВ - Ние ще си я поставим. Нашият главен режисьор е без пиеса.

Ф. ФИЛИПОВ - Смятам, че не бива в този Режисьорски съвет да се повдига въпроса, а в друг, на който ще присъствуват всички. Аз искам да се позасрамят режисьорите.

КР. МИРСКИ - Защо да са виновни режисьорите, или Директорът, или който и да е друг? Че то е било в твоя власт?

Ф. ФИЛИПОВ - Досега съм взимал все пиеси, от които вие сте се отказвали и все е трябвало някой да ги вземе.

КР. МИРСКИ - Аз не съм се отказвал.

Ф. ФИЛИПОВ - Защо, че режисьорът има право да се отказва от пиеси.

А. ТЕМЕЛКОВ - Когато се даваха пиесите аз бях още в първите месеци на моето назначение като директор. Смятах, че това твое заминаване ще се отрази зле на работата. Късно беше след излизането на "Огненият мост" се установи, че виза още няма. Как стои въпросът сега?

Ф. ФИЛИПОВ - Аз не знам нищо. Вероятно са направили постъпки.

А. ТЕМЕЛКОВ - Става въпрос в Министерството някои наши режисьори да поставят още някоя пиеса в провинцията.

Ф. ФИЛИПОВ - Аз там казах, че всички режисьори са заети, освен Бениеш, но той е зает в школата с лекции, така, че и той не е свободен. Но те казах да каже на теб. /А. ТЕМЕЛКОВ - За кои ^{градове} ~~режисьори~~ става дума? / Аз това не пожелах да науча, защото това не е важно. Смятам че никой от нас не би могъл да замине.

М. БЕНИЕШ - Трябва да се откъсне от работата в училището месец и половина. Ако е в софийски театър е друго нещо.

Ф. ФИЛИПОВ - Митов няма да се съгласи. Доколкото разбрах, ~~той~~ става въпрос за провинциален театър.

А. ТЕМЕЛКОВ - Значи "Габерови" остава за 30 III или 1.IV.

Ф. ФИЛИПОВ - Би било добре, ако може да се съкрати работата с "Дон Карлос".

КР. МИРСКИ - На 10.II ще представим скиците за декорите и и за костюмите. Декорите са по-леки, отколкото ги мислехме и Гоневски каза, че може да се съкрати първоначално определеният срок.

Г. КАРАКАШЕВ - Сега в ателиетата се работи ~~"Историята на една любов"~~ ~~"Търси се Шекспир"~~. "Историята на една любов", след като завършим с "Дон Карлос" ще работим, но е една картина и може да мине между другото.

Ф. ФИЛИПОВ - С нея ще манипулираме както ще ни бъде удобно.

А. ТЕМЕЛКОВ - Трябва да се определят сумите за всяка пиеса, за щото Гоневски се бои, че парите няма да стигнат.

М. БЕНИЕШ - Не може ли "Историята на една любов" да мине след "Пролятата чаша".

Г. КАРАКАШЕВ - Кой ще поставя "Историята на една любов"? Стаматов чух, че ще поставя "Фиданки" от Красински.

М. БЕНИЕШ - Практически китайската пиеса се отхвърля за много далечно време.

А. ТЕМЕЛКОВ - Смушава те това, че с идването на Завадски ти ще бъдеш негов асистент-режисьор.

М. БЕНИЕШ - Смушава ме това, че ще бъде без работа. Не знам дали е толкова добре да излезе "Историята на една любов", която е интимна съветска пиеса, а не да ~~излезе~~ изкараме китайската пиеса - важна проблемна пиеса.

А. ТЕМЕЛКОВ /след телефонен разговор/ - Не било верно, че Стаматов ще поставя пиесата на Красински.

Г. КАРАКАШЕВ - Ако отложим "Историята на една любов", китайската пиеса ще мине напред само с една седмица.

М. БЕНИЕШ - Не става въпрос за декоративното оформление, а за актьорите, които могат да се вземат да кажем след като излезе една от тия пиеси.

А. ТЕМЕЛКОВ - "Търси се Шекспир" - 8 март. Сърчаджиев иска цялата пиеса да мине под музика.

Ф. ФИЛИПОВ - Във вторник ще мине неговият режисьорски план и там ще каже какво мисли за пиесата си и за музикалното ѝ оформление, но аз много се безпокоя, че ще го отложи.

Г. КАРАКАШЕВ - Чух, че той е възложил на някого да пише музика, а това ще е много скъпо.

А. ТЕМЕЛКОВ - Цялата пиеса е шаржирана от автора.

КР. МИРСКИ - И този, който прави музиката много е напреднал.

Г. КАРАКАШЕВ - Няколко пъти ~~вжжжжж~~ идва при мен Гоневски, аз го пратих при главния режисьор, той при мен го пратил.

Ф. ФИЛИПОВ - Пращам го при теб, защото не мога да оставя да се разпределят ролите от Гоневски.

Г. КАРАКАШЕВ - Да се набавят материали за шивалнята, а тези материали за колко ли пиеси ще стигнат е въпрос. Така че добре ще е може би да се отреже някоя пиеса от репертоара.

А. ТЕМЕЛКОВ - За пиесите на др. Завадски ще дадат пари и извън бюджета.

Ф. ФИЛИПОВ - Сърчаджиев по необичайно време взима отпуски. По моя преценка Славка Матова не може да води репетициите - това са залъгалки за всички нас.

Г. КАРАКАШЕВ - За "Габерови" парите са много малко, за "Години на странствуване" - също, за "Търси се Шекспир" - също. Ами за "Дон Карлос", ами за "Пролятата чаша"? За "Дон Карлос" костюмите са доста сложни и трябва да се изпият добре, защото това е испанска мода и ще служи на театъра дълги години.

КР. МИРСКИ - Относително бързо напредват моите хора. Имам амбицията да приготвя всички състави до премиерата.

А. ТЕМЕЛКОВ - За дубльорството на Стефан Савов какво стана?

КР. МИРСКИ - Негов дубльор да бъде Енгъзов.

Г. КАРАКАШЕВ - Великият инквизитор може да играе Стематов.

КР. МИРСКИ - Савов иска тая роля.

А. ТЕМЕЛКОВ - По-голяма ли е?

КР. МИРСКИ - По-голяма е. Но защо да бъде той, като би могъл да бъде някой по-подходящ.

М. БЕНИЕШ - Нищо не налага да се избързва с такава пиеса, като "Историята на една любов". На нейно място може да сложим китайската пиеса, като за нея отсега почнем да се готвим.

В. ТЕМЕЛКОВ - В "История на една любов" участвуват 5-6 души, а в китайската - 10 души.

Ф. ФИЛИПОВ - Бениеш не иска да разбере, че "Историята на една любов" с нищо няма да пречи на китайската.

КР. МИРСКИ - Дали ми разрешавате да възрожа музикалното оформление на "Дон Карлос" на един композитор Атанас Бояджиев?

Ф. ФИЛИПОВ - "Дон Карлос" трябва да има музика и може да му възложиш.

Г. КАРАКАШЕВ - Много пари вземат за композирането. На другаря Сарчаджиев да се каже да пита най-напред Режисьорския съвет и тогава да сключва договор с композитор.

Ф. ФИЛИПОВ - Аз предлагам да направим изложение от театъра до Министерството на културата, съобразено с таблиците за заплащане на художници, музиканти и режисьори и да искаме да се намалят хонорарите на музикантите, защото друго е, когато пишат самостоятелно пиеси, а друго е, когато музиката е като компонент към пиесата. Аз например съм странно изненадан, че за музиката на "Огненият мост" ще платят на Кантарджиев 6.000 лв. Аз предлагам да се смени, защото нямаме нужда от диригент, какъвто е Кантарджиев, а от композитор. Той получава две заплати - един път като диригент, втори път като композитор и трети път - наднормени. Моля да се постави пред М-вото въпроса за щатен композитор.

А. ТЕМЕЛКОВ - Този композитор не може ли да е Кантарджиев? А и ще имаме магнитофон.

СТ. ТОНЧЕВ - Познавам майстор, който за 3.000 лв. ще направи два магнитофона българско производство. Един техник, който е направил първия магнитофон у нас.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СЕКРЕТАР: